

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Handläggare:
Moa Hast
Karin Reuterdahl

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämndens stöd och samverkan med civilsamhället

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att uppdra till förvaltningen att utarbeta en handling med en riktlinje för nämndens bidragsgivning till civilsamhället i samråd med föreningslivet,

att utreda förutsättningarna för en övergång av verksamhetsbidrag till etniska föreningar till annan nämnd,

att lägga redovisningen i bilaga 1 till handlingarna,

att invänta resultat av det kommunövergripande arbetet gällande demokratikriterier och återbetalningskrav.

Ärendet

Redovisning av uppdrag i verksamhetsplan

I arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan finns ett uppdrag från nämnden till förvaltningen att utveckla riktlinjerna för verksamhetsbidrag och utveckla stödsystem för civilsamhället.

I **bilaga 1** redovisar förvaltningen nämndens nuvarande stöd och samverkan med det civila samhället, vilka riktlinjer och andra styrdokument som styr området, vilka organisationer som beviljas bidrag och vilka verksamheter dessa bedriver. Exempelvis finansierar budgeten för arbetsmarknadsinsatser civilsamhället med drygt 13 miljoner kronor. Bilaga 1 är således en nulägesbeskrivning och i **bilaga 2** finns förvaltningens inriktningsförslag om utvecklingen framåt. Grunddragen i inriktningsförslagen handlar om:

- att fortsatt se betydelsen av civilsamhällets roller och värden inom nämndens verksamhetsområden och att utvecklingsarbetet kan ske genom exempelvis

- prioriteringar och förändrade krav på organisationer som mottar bidrag,
- att ersätta nuvarande riktlinjer med en riktlinje med en bred ansats men med ett tydligt fokus på att fler människor kommer i arbete
- att följa den kommunövergripande processen som pågår om bland annat demokrativillkor i bidragsgivning och möjligheter till återkrav
- en förnyad ansökning- och uppföljningsprocess
- inför beslut skall samråd genomföras med parter från föreningslivet

Uppdrag gällande demokratikriterier i bidragsgivningen samt möjligheter till återkrav och återbetalning av redan beslutade medel

Arbetsmarknadsnämnden har den 10 juni 2019 uppdragit till förvaltningen

”att säkerställa att nämndens bidrag till föreningar och organisationer stoppas om berörd förening eller organisation på direkt eller indirekt sätt frångår nämndens kriterier för bidragsgivningen,” och

”att utreda om rutiner om återkrav införs när en förening eller organisation bryter mot nämndens krav när det gäller demokrati, jämställdhet samt att ej diskriminera utifrån diskrimineringsgrunderna inklusive rasism som exempelvis antisemitism”

Då ett kommunövergripande arbete som innefattar både demokrativillkor och kommunens agerande kring återkrav pågår föreslår förvaltningen att i nuläget inte genomföra en egen utredning i dessa frågor. Det kommunövergripande arbetet syftar till att ta fram en gemensam övergripande riktlinje gällande demokratikriterier och gemensamma principer för Uppsala kommuns bidragsgivning till föreningslivet. Den kommungemensamma riktlinjen är tänkt att gälla för all bidragsgivning inom kommunen och kommer fungera som ett paraply till vilken nämndspecifika riktlinjer kopplas. Riktlinjen ska bidra till att organisationer som söker stöd från Uppsala kommun bemöts likvärdigt, oavsett vilken nämnd de söker stöd från. Riktlinjen ska säkerställa att den verksamhet som får stöd är i överensstämmelse med de demokratiska värderingar som Uppsala kommun står för och att den är till gagn för Uppsalaborna. Uppsala kommun ska hantera bidragsgivningen med öppenhet och tydlighet och ska följa upp den verksamhet som får stöd. Tidsplanen är att riktlinjen ska bli klar under hösten 2019 och beslutas innan årsskiftet. Till dess den kommunövergripande riktlinjen är beslutad gäller nämndens nuvarande riktlinjer.

Förvaltningen deltar i den kommunövergripande processen som nu sker och har framhållit behovet av att tydliggöra vilka värden, vilka dokument och forum som ska granskas samt hur det arbetet ska genomföras för att bedömningen framöver ska kunna göras på likartat sätt i hela kommunen. En gemensam riktlinje som hanterar dessa frågor är angelägen för att föreningar ska granskas på ett likartat sätt av olika nämnder. Detta för att föreningar ska behandlas lika och en och samma förening i vissa fall erhåller stöd från olika nämnder. För att erhålla stöd och bidrag från kommunen är ett demokratiskt arbetssätt, transparens, öppenhet och uppföljning av hur medlen används grunden i nuvarande riktlinjer. I nämndens nuvarande riktlinjer anges att bidrag kan återkrävas.

I juni 2019 kom regeringens demokrativillkorsutredning om förslag till ett förtydligt och enhetligt demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen till civilsamhällets organisationer (SOU 2019:35, <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2019/06/sou-201935/>). Utredningen har också tagit fram en

vägledning som ska stödja handläggare på statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter i tillämpningen av demokrativillkoret. Utredningen föreslår att granskandet av demokrativillkoren ska vara mer fördjupade än tidigare praxis som främst utgått från inskickade dokument och fokus på att föreningens uppbyggnad och verksamhet följer grundläggande demokratiska principer. Även myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har arbetat med demokrativillkor i bidragsgivningen efter ett större principiellt förändringsarbete (<https://www.mucf.se/publikationer/att-verka-demokratiskt>). Förändringen innebär att myndigheten nu granskar föreningar på samma sätt som föreslås i regeringens demokrativillkorsutredning. Både demokrativillkorsutredningen och MUCF lyfter att en förändring i granskning av demokrativillkoren på det nya fördjupade sättet kräver stora resurser av både civilsamhällets organisationer som av den bidragsgivande parten. Det är en viktig aspekt att ta med i arbetet med att upprätta rutiner för den kommunala granskningen av demokrativillkor, det behöver finnas en balans mellan en ökad kontroll och den administrativa bördan för båda parter.

Båda dessa rapporter ingår naturligtvis som underlag i det kommunövergripande arbetet.

Konsekvenser för barn/elever

Ej aktuellt i detta ärende.

Konsekvenser för näringslivet

Ej aktuellt i detta ärende.

Ekonomiska konsekvenser

Resurser för att utarbeta en handling med gemensamma riktlinjer finns avsatta inom nämndens befintliga budgetram.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen
Bilaga 1 Redovisning

Handläggare:
Moa Hast, Karin Reuterdahl

Redovisning av nämndens stöd till och samverkan med det civila samhället

Styrning av nämndens stöd till det civila samhället

Definition av civilsamhället

Det finns en mängd begrepp som på olika sätt beskriver det civila samhället. Nämnden utgår från civila samhället som överordnat begrepp, vilket också är utgångspunkten för den nationella politiken. Det civila samhället har av riksdagen definierats som en arena skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Det civila samhällets organisationer består av allmännyttiga ideella föreningar, registrerade trossamfund och organisationer inom den ideella sektorn samt den kooperativa rörelsen som generellt har någon form av mer oegennyttigt uppdrag, utan att vara statliga eller kommunala. Civilsamhällets organisationer är självstyrande och bedrivs ofta med en ideologisk medvetenhet. Uppsala kommun inkluderar även sociala företag och aktieföretag med särskild vinstutdelning i begreppet civilsamhället.

Modeller för nämndens stöd och samverkan med civilsamhället

Arbetsmarknadsnämnden beslutade 2014 att anta Modeller för samspelet med civila samhället vilka gäller som utgångspunkt för nämndens stöd och samverkan med civilsamhället. Modellerna lyfter fram tre huvudsakliga roller för civila samhällets aktörer:

- rollen som röstbärare, granskare och opinionsbildare
- rollen som servicegivare
- rollen som utförare

Var och en av de tre rollerna bidrar till att skapa konkreta värden för samhället. För civilsamhället kan det handla om att ha möjlighet att påverka eller att ge och få service av olika slag. För nämnden handlar det om att få tydligare bilder av vad medborgare behöver, bättre beslutsunderlag, faktiska komplement till nämndens insatser och ökad kvalitet i tjänster och service. Civilsamhället bidrar också till att skapa mening och

sammanhang, öka social tillit och sammanhållning människor emellan. Dessa hänger starkt samman med begreppet socialt kapital. Socialt kapital handlar om att det finns ett förtroende människor emellan som gynnar samarbete och i förlängningen demokrati, tillväxt och folkhälsa.

Lokal överenskommelse mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun

Den lokala överenskommelsen mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun 2018-2023 antogs av kommunfullmäktige 2018. I Uppsala antogs en överenskommelse mellan kommunen och de socialt inriktade frivilligorganisationerna redan år 2001, 2013 antog kommunfullmäktige en ny överenskommelse som inkluderade hela föreningslivet och det är den överenskommelsen som reviderades förra året.

Överenskommelsen innehåller principer och åtaganden för vår gemensamma samhällsutveckling och syftet är att främja god samverkan. Principerna harmonierar väl med den nationella politiken inom området och fungerar som utgångspunkt för nämndens relation till det civila samhället. Principerna i den lokala överenskommelsen är:

- självständighet
- dialog
- samhällsutveckling
- kvalitet
- mångfald och integration
- icke-diskriminering, tillgänglighet och delaktighet

Nämnden eftersträvar att ta hänsyn till samtliga principer i sin relation till civila samhället. Överenskommelsen är framtagen i bred politisk enighet i syfte att kvarstå även om det politiska styret förändras. Överenskommelsen revideras vart femte år i dialog med föreningslivet. En årlig dialog om åtaganden genomförs. Att skriva under överenskommelsen är inte en förutsättning för att få bidrag eller annan typ av stöd från kommunen.

Till överenskommelsen finns också en handlingsplan som innefattar aktiviteter och syftar till att de gemensamt framtagna åtagandena kan genomföras i god samverkan. I den lokala överenskommelsen används begreppet föreningslivet för att beskriva det som nämnden benämner civilsamhället.

Styrning av nämndens ansvar för stöd till civilsamhället

Nämnden ger idag verksamhetsstöd till verksamheter som bidrar till:

- ökade möjligheter för människor att komma in på arbetsmarknaden och i sysselsättning
- ökade möjligheter för människor att nå en egen hållbar försörjning
- långsiktiga integrationsfrämjande insatser
- insatser för nyanländas etablering (även barn och unga)
- insatser som motverkar utanförskap och verkar för ökad inkludering samt undanröjer risker för arbetslöshet.
- stärkande och förebyggande insatser för människor som befinner sig i, eller riskerar att hamna i utanförskap.
- stöd till föreningar som är bildade på etnisk grund
- att främja och berika kulturlivet för av nämnden prioriterade målgrupper

Nämndens stöd går i första hand till verksamhet riktad till personer över 20 år. Arbetsmarknadsnämndens riktlinjer för verksamhetsbidrag styrs av nämndens ansvarsområden.

I kommunens reglemente fanns fram till 2014 en skrivning om att nämnden ansvarade för ”stöd till föreningar och organisationer som bedriver integrationsfrämjande verksamhet”. Mål och budget 2019-2021 säger endast att arbetsmarknadsnämndens ansvar- och verksamhetsområde är ”stöd till föreningar bildade på etnisk grund samt utvecklingsmedel för ökad inkludering”. Det nämns också ”Att tidigt lära sig svenska och ta steget in på arbetsmarknaden är vägen till en snabbare och bättre integration i det svenska samhället.”

Enligt kommunens reglemente är arbetsmarknadsnämnden kommunens arbetslöshetsnämnd. Arbetsmarknadsnämndens ansvar utgår från Lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd. Arbetslöshetsnämnden ”har till uppgift att vidtaga eller på annat sätt främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet” (§ 2)

Nämndens nuvarande stöd till civila samhället

Verksamhetsbidrag arbetsmarknad och sysselsättning

Nämndens stöd till ideella organisationer inom verksamhetsområdet arbetsmarknad och sysselsättning sker utifrån av nämnden fastställda riktlinjer. Riktlinjerna utgår från modellerna för samspel med det civila samhället samt överenskommelsen mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun. Riktlinjerna tydliggör att verksamhetsbidragen är selektiva, vilket innebär att nämnden gör en bedömning utifrån kriterier som behov av verksamheten, mål för verksamheten, uppföljning, förväntade effekter, att verksamheten harmonierar med nämndens mål och inriktningsdokument, organisationens arbete med integration, mångfald och jämställdhet samt utrymme inom nämndens ekonomiska ram.

För att underlätta kontinuitet och långsiktighet är utgångspunkten att organisationer som tidigare beviljats bidrag ska kunna räkna med fortsatt bidrag så länge inte nya omständigheter som motiverar en förändring framkommer. Exempel på sådana omständigheter kan vara avvikelse från uppsatta mål, brister i kvalitet eller ökad självfinansiering. Antal organisationer som söker verksamhetsbidrag, förändrad kommunalekonomisk ram eller tydliga förändringar i de styrande dokumenten kan vara andra exempel. Nyttillkomna organisationer kan beviljas bidrag om nämnden har behov av verksamheten, organisationen uppfyller villkoren för bidraget enligt riktlinjerna om det finns utrymme inom ekonomisk ram. Vad gäller sociala företag kan dessa inte få verksamhetsstöd till en del som är konkurrensutsatt eller som på annat sätt snedvrider konkurrens.

Organisationerna ska redovisa hur bidraget används. Organisationen ska lämna uppgifter om organisationens ekonomi och en uppföljning av insatser/verksamhet som genomförts med erhållet bidrag. Vid prövning av en ansökan görs en resultatuppföljning där hänsyn tas till hur organisationen har använt tidigare bidrag och vilka resultat de uppnått. Alla organisationer som beviljas bidrag ska var tredje år genomgå en särskild prövning. Riktlinjerna anger vad ansökan om verksamhetsbidrag ska innehålla.

2019 har sju organisationer beviljats verksamhetsbidrag inom arbetsmarknad och sysselsättning. Nedan följer en kort beskrivning av respektive organisation och den verksamhet som bedrivs.

Ting och kaka är ett socialt företag/ekonomisk förening som bedriver en butiksverksamhet i centrala Uppsala med handgjorda smycken, kläder och accessoarer som tillverkas inom verksamheten. Ting och kaka är aktiva inom kulturaktiviteter och i samarbeten kring bland annat psykisk ohälsa. Ting och kaka tar emot personer för arbetsträning, arbetsmarknadsanställning och anställning i det sociala företaget. Ting och kaka beviljades 812 tkr i verksamhetsbidrag.

Röda Korset Second Hand är en del av Uppsala rödakorskrets och bedriver en secondhandbutik i Boländerna. Röda Korset Second Hand tar främst emot personer för arbetsträning. Röda Korset Second Hand beviljades verksamhetsbidrag om 632 tkr.

Social Ekonomi Uppsala är ett socialt företag/ekonomisk förening som bedriver en secondhandbutik på Björkgatan där individer har möjlighet till arbetsträning och arbetsmarknadsanställning. Social Ekonomi Uppsala beviljades verksamhetsbidrag om 627 tkr.

Initcia är ett socialt företag/ekonomisk förening inom kontorsverksamhet som bedriver olika projekt för samhällsnytta. Initcia tar emot personer för arbetsträning, arbetsmarknadsanställning och anställning i det sociala företaget. Initcia beviljades 575 tkr i verksamhetsbidrag.

Uppsala Stadsmission är en ideell organisation som bedriver en bred verksamhet som exempelvis secondhandbutik och träffpunkt. De bedriver även Hantverkslussen som är ett socialt företag med inriktning på snickeri, sömnad och datorreparation. Inom Uppsala Stadsmission finns möjlighet till arbetsträning, arbetsmarknadsanställning och anställning i verksamheten. Uppsala Stadsmission beviljades 1 840 tkr i verksamhetsbidrag.

Café REKOmmenderas är ett socialt företag/ekonomisk förening som bedrivs i kooperativ form. Det sociala företaget bedriver caféverksamhet i anslutning till Stadsteatern. Café REKOmmenderas är en del av en social franchisingförening som har lokala caféer på fler orter i landet. Inom Café REKOmmenderas finns möjlighet till arbetsträning, arbetsmarknadsanställning och anställning i det sociala företaget. Café REKOmmenderas beviljades 575 tkr i verksamhetsbidrag.

Permakultur är ett socialt företag/ekonomisk förening som bedriver ekologisk stadsodling och grön rehabilitering vid 4H Gården i Gränby. Permakultur ger möjlighet till arbetsträning, arbetsmarknadsanställning och anställning i det sociala företaget. Permakultur beviljades verksamhetsbidrag med 346 tkr av nämnden för perioden december 2018 till och med 2019. Stödet belastar 2018 års budget. Permakultur har tidigare år inte haft något verksamhetsbidrag inom arbetsmarknad och sysselsättning, däremot flyktningmedel som hanterades av kommunstyrelsen under 2017 och av arbetsmarknadsnämnden 2018.

Budgeten för verksamhetsbidrag inom arbetsmarknad och sysselsättning för 2019 är 8 860 tkr. Från budgetposten tas även medel till IOP med NybyVision med totalt 3 149 tkr. Budgeten är intecknad för 2019.

Samverkanslösningar mot utanförskap /Utvecklingsmedel

Riktlinjer togs 2014 och benämns samverkanslösningar mot utanförskap eller utvecklingsmedel. I Mål och budget 2019-2021 står att arbetsmarknadsnämnden ansvarar för utvecklingsmedel för ökad inkludering. Medlen ska användas för att stödja arbetet med att undanröja risker för arbetslöshet och motverka utanförskap genom stärkande och förebyggande insatser för människor som befinner sig i utanförskap eller riskerar att hamna i utanförskap. Med samverkanslösningar menas att en

utomstående organisation är en aktiv del av projektet. Långsiktiga insatser med kontinuitet prioriteras. Stödet kan formas som projekt eller som partnerskapslösning, IOP.

I riktlinjen fastställs att den ideella sektorns kompetenser, erfarenheter och övriga resurser ska tillvaratas. Inom det civila samhället identifieras behov och initiativ tas till en god samhällsutveckling. Innovativa lösningar ska bidra till välfärdsutveckling. Bidraget syftar till att stärka det civila samhället, dess nätverk och individers sociala kapital samt förmåga att medverka i integrationsarbete.

Prioriterade områden och målgrupper bestäms av nämnden i samband med att nämnden upprättar verksamhetsplan. Vanliga prioriteringar har varit utrikes födda kvinnor eller boende i utsatta områden. Ansökan kan göras när som helst under året. Bidragen är selektiva vilket innebär att en bedömning görs av varje organisation och projekt utifrån kriterier gällande exempelvis nytänkande och innovativa lösningar, insatser som stärker arbetet i kommunens utvecklingsområden, så kallad stadsdelsutveckling, resultat och samverkan så som tydliga uppföljningsbara mål med metoder för att följa upp resultat och kvalitet samt den sökande organisationens kompetens. Nämnden bedömer också organisationens arbete gällande integration, mångfald och jämställdhet samt säkerställer att verksamheten harmoniserar med nämndens mål och inriktningsdokument.

Stödet är utformat utifrån att arbetsmarknadsnämnden också är arbetslöshetsnämnd, stödet bidrar till nämndens arbete gällande att vidtaga eller på annat sätt främja åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet. Som komplement till egna insatser har nämnden valt att samverka med civilsamhällets organisationer för att nå målen.

Budget för 2019 är 4 250 000 kr och finansieras genom medel för arbetsmarknadsåtgärder. Budgeten finansierar delar av stödet till tre av nämndens partnerskapslösningar (TRIS, Studiefremjandet Kontakten och Uppsala Rödakorskrets, för mer information se avsnittet om partnerskap). Budgeten innefattar också ett stöd till Svenska kyrkan gällande en vänförmedling för nyanlända som drivs i samverkan med Socialtjänst- Ekonomiskt bistånd.

Svenska kyrkan Uppsala pastorat, beviljades 350 000 kr för att genom projektet Vämfamiljer matcha nyanlända och Uppsalabor, för att driva ett vänskapscafé och arrangera friluftaktiviteter för målgruppen nyanlända. Syftet är att motverka segregation och utanförskap.

Stöd till föreningar och organisationer som främjar integration – föreningar bildade på etnisk grund

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för stödet till föreningar bildade på etnisk grund enligt Mål och budget 2019-2021 och nämnden får tilldelat sig medel från kommunbidraget som ligger till grund för den budget som fördelas till föreningarna.

Lokala föreningar och organisationer som är bildade på etnisk grund kan söka tre olika normerade bidrag; startbidrag söks av föreningar som startat sin verksamhet under det senaste året medan verksamhetsbidrag kan sökas av föreningar som bedrivit verksamhet under minst ett år. Stimulansbidrag kan sökas av de föreningar som bedriver utåtriktad integrationsstödande verksamhet.

Stöden går till föreningar som är bildade på etnisk, språklig eller religiös grund där majoriteten av medlemmarna har sitt ursprung i ett utomnordiskt land. Föreningen ska bedriva allmännyttig verksamhet utan vinstsyfte och omfatta en demokratisk grundsyn samt vara demokratiskt uppbyggd med antagna stadgar, årsmöte och vald styrelse. Föreningen ska aktivt verka för integration, mångfald och jämställdhet samt syfta till att stärka medlemmarnas kultur- och/eller religionstillhörighet, identitet och modersmål. Föreningen ska vara öppen för alla intresserade och partipolitiskt obunden. Föreningens verksamhet ska inte vara helt inriktad på områden där andra nämnder har särskilt ansvar och kompetens utan hänvisas då till ansvarig nämnd, även om föreningen är bildad på etnisk grund. Verksamhets- och startbidraget är 100 kronor per betalande medlem som har fyllt 20 år.

Stimulansbidrag beviljas en förening som har varit verksam i minst ett år och uppfyller minst ett av följande kriterier; medlemskap i en paraplyorganisation, dokumenterad samverkan med annan förening/organisation, dokumenterad samverkan med ett studieförbund, dokumenterad inriktning att verka för jämställdhet, integration samt kunskaper om det svenska samhället, fler än fem protokollförda medlemsmöten per år. Stimulansbidrag utbetalas med 500 kr per uppfyllt kriterium.

Riktlinjer för arbetsmarknadsnämndens stöd till föreningar/organisationer som verkar för integration antogs 2005. Föreningarna söker bidraget årligen senast den sista mars och medlen betalas ut innan midsommar för pågående verksamhetsår. Startbidrag kan sökas löpande under året. Bidraget följs upp i samband med ny ansökan.

Budget för normerade verksamhetsbidrag, startbidrag och stimulansbidrag för föreningar bildade på etnisk grund är 450 000 kr för 2019 och finansieras genom kommunbidraget. 2019 beviljades ca 30 föreningar de olika verksamhetsbidragen.

Stöd till föreningar och organisationer som främjar integration – särskilt verksamhetsbidrag

Särskilt verksamhetsbidrag är ett selektivt stöd och beviljas lokala föreningar som långsiktigt bedriver integrationsstödjande verksamhet. Föreningen ska bedriva allmännyttig verksamhet utan vinstsyfte och omfatta en demokratisk grundsyn samt vara demokratiskt uppbyggd med antagna stadgar, årsmöte och vald styrelse. Föreningen ska aktivt verka för integration, mångfald och jämställdhet. Föreningen ska vara öppen för alla intresserade och partipolitiskt obunden. Bidraget är onormerat och beräknas och prövas utifrån en behovs- och kvalitetsbedömning. Nämnden avgör vilka föreningar som beviljas stödet.

Riktlinjer för arbetsmarknadsnämndens stöd till föreningar/organisationer som verkar för integration antogs 2005. Föreningarna söker bidraget senast i december året innan och handläggningen sker under första/andra kvartalet för pågående verksamhetsår. Förening som beviljats särskilt verksamhetsbidrag ska efter avslutat kalenderår inlämna en skriftlig uppföljningsrapport till AMN. Budget för särskilt verksamhetsbidrag 2019 är 1 482 000 kr och finansieras genom kommunbidraget. 2019 har hittills fem föreningar beviljats bidrag för sex olika verksamheter.

SIU, Samarbetsorganisationen för Invandrarföreningar i Uppsala, beviljades 510 000 kr (totalt 910 000 kr) för att bedriva sin verksamhet som paraplyorganisation för invandrarföreningar i Uppsala. SIU har fyrtiotre medlemsföreningar, de är en röstbärare för invandrarföreningar, opinionsbildare för sina målgrupper och granskare av beslutsfattare och jobbar aktivt för kultur, mångfald, integration och ett hållbart samhälle. SIU bedriver integrationsprojektet Uppsala Vision 2030 som nu blivit en integrerad del av verksamheten.

Katolska församlingen St: Lars beviljades 30 000 kr för att hålla språkcafé för asylsökande och nyanlända i församlingens lokaler en gång per vecka.

KulturAlla beviljades 170 000 kr för genomförande av Kultureernas Karneval. KulturAlla är en ideell förening som arrangerar festivalen för 11:e gången. Kultureernas Karneval är en 2-dagarsfestival fylld med konserter, karnevalståg, mat- och hantverksmarknad, engagemangstorg mm. Kultureernas Karneval ger tillfälle för de etniska föreningarna att visa upp sin verksamhet och många deltar bland annat med matförsäljning. Karnevalen är avgiftsfri och når en mångkulturell publik och engagerar många volontärer vilket ger möjlighet till arbetslivserfarenhet och referenser.

Horn Afrikan Center beviljades 120 000 kr för genomförande av Afro Svenska dag för andra året i rad. Projektet ska bidra till att sprida och förankra demokratiska idéer, jämställdhet mellan könen, tron på framtiden och integrationen i det svenska samhället bland personer med ursprung från Afrikas horn och andra boende i de utsatta förorterna Gottsunda och Stenhagen. Festivalen ska vara en bro in till samhället och föreningen arbetar aktivt för att motivera arbetslösa unga att söka jobb eller utbildning. Projektet ska också främja det afrikanska konst- och kulturarvet i vårt svenska samhälle. Föreningen anordnar föreläsningar och seminarier inom områdena konst, kultur och folkbildning och festivalen avslutas med ett större evenemang i Gottsunda. Projektet genomförs i samverkan med Studieförbundet.

Horn Afrikan Center beviljades 75 000 kr för projektet Unga kvinnors egenmakt i utsatta områden. Projektet vill inspirera, utbilda och utveckla unga kvinnor till självbestämmande individer och underlätta för unga kvinnor att bli ledare inom en demokratisk miljö. Projektet ska stötta unga kvinnor att stärka sin självkänsla och identitet, samt hjälpa dem att komma ut i studier och arbetsliv. Föreningen kommer att organisera seminarier, mentorsträffar, kurser och studiecirkelliknande kvällsaktiviteter, bjuda in föredragshållare och stimulera till diskussion om kvinnans roll i den somaliska kulturen och i det svenska samhället. Projektet samfinansieras med Kulturnämnden och vänder sig till flickor och kvinnor mellan 13-30 år. Främsta målgrupp är unga med ursprung i Somalia. Horn Afrikan Center startade 2015 med målet att vara en organisation där unga afrikaner i Sverige få en stark röst och själva få möjlighet att skapa och styra föreningar som passar dem för att de känna sig inkluderade. Idag har föreningen cirka 150 medlemmar. Horn Afrikan Center är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation som är aktiv i Gottsunda. Projektet genomförs i samverkan med Studieförbundet.

Studieförbundet Vuxenskolan har beviljats 225 000 kr för två verksamheter som syftar till att stötta invandrade, främst kvinnor, att komma in i och vara delaktiga i samhället. Det handlar dels om ett långsiktigt arbete för invandrade kvinnor i några av Uppsalas mer utsatta stadsdelar; Gottsunda, Gränby och Stenhagen med verksamhet som handlar om att ta "första steget ut" från social isolering och utanförskap till arbete och inkludering i samhällsgemenskapen. Verksamheten sker främst i studiecirkelform. Den andra delen gäller "lotskontor" i Stenhagen, Gränby och centrala Uppsala. Lotskontoren ska fungera som mindre medborgarkontor drivet av en neutral aktör inom civilsamhället och fristående från myndigheter där främst invandrade kvinnor ska kunna erbjudas en trygg plats för information och hjälp i olika frågor som påverkar vardagen. Studieförbundet Vuxenskolan är ett studieförbund.

ULVIS, unga lär vuxna internet på sitt eget språk, har beviljats 225 000 kr för en verksamhet där unga lär äldre vuxna grundläggande datakunskaper, att kunna använda internet samt mobiltelefon. Verksamheten syftar till digital delaktighet för den äldre generationen och för arbetslivserfarenhet för den yngre. Verksamheten drivs

i studiecirkelform. ULVIS är en ideell förening där ungdomar mellan 15 och 30 år med olika modersmål och goda kunskaper i svenska lär vuxna använda internet.

Somaliska hjälpkommittén har ansökt om 45 000 kr för fortsättning på ett demokratiprojekt riktat till somalier i Uppsala kommun och som handlar om delaktighet och inflytande i demokratiska processer. Projektet påbörjades under valåret 2018. Syftet är att inspirera till engagemang i både kommun- och rikspolitiken, att lära sig om rättigheter och skyldigheter och verka för jämställdhet. Projektet består av föreläsningar, seminarier och studiecirkel och bedrivs i samarbete med NBV och SIU. Somaliska hjälpkommittén är en ideell förening.

2019 har tre föreningar fått avslag på ansökan med orsaken att det saknas medel i budget.

Stöd till föreningar och organisationer som främjar integration- Projektbidrag samt projektbidrag för arrangemang

Syftet med projektstödet är att kunna ge stöd till nyskapande och oprövade insatser inom integrationsområdet och möjliggöra för föreningslivet att i projektform utveckla sina verksamheter. Syftet med projektbidrag för arrangemang/evenemang är att kunna främja och berika kulturlivet för av nämnden prioriterade målgrupper. Projektbidrag kan beviljas föreningar eller nätverk av organisationer som önskar bedriva projekt som främjar integration inom områden som inte ingår i andra nämnders ansvar. Föreningen ska bedriva allmännyttig verksamhet utan vinstsyfte och omfatta en demokratisk grundsyn samt vara demokratiskt uppbyggd med antagna stadgar, årsmöte och vald styrelse. Föreningen ska aktivt verka för integration, mångfald och jämställdhet. Föreningen ska vara öppen för alla intresserade och partipolitiskt obunden.

Projekten kan exempelvis främja människors delaktighet i samhällslivet eller förebygga och motverka diskriminering, främlingsfientlighet, hedersrelaterat våld eller rasism. Projekten kan också ha arrangemangskaraktär.

Bidraget har varit vilande under ett antal år i brist på utrymme i budget. Projekt har beviljats men då som en verksamhetsform inom särskilt verksamhetsbidrag, exempelvis gällande Kulturernas Karneval och Afro svenskarnas dag. Budget för projektbidrag 2019 är 0 kr.

Verksamhetsbidrag flykting

Den förening som beviljas verksamhetsbidrag flykting ska bedriva integrationsfrämjande verksamhet som riktas till målgruppen asylsökande/nyanlända. Verksamheten kan också omfatta målgruppen barn och unga 0-19 år vilket inte är prioriterad grupp gällande nämndens övriga bidrag. I övrigt gäller samma riktlinjer som för särskilt verksamhetsbidrag. Verksamhetsbidrag flykting är en budgetteknisk lösning som beslutas utifrån samma riktlinjer som särskilt verksamhetsbidrag. Bidraget annonseras inte utan söks av två organisationer årligen; Röda Korset behandlingscenter samt SIU. Medlen fördelas också på nämndens IOP med Uppsala Röda Korsrets samt IOP med NybyVision. Budget för verksamhetsbidrag flykting 2019 är 3 600 000 kr och finansieras av den statliga schablonersättningen för nyanlända, av dessa medel är 2 600 000 kr avsatta för IOP. 2019 beviljades två organisationer verksamhetsbidrag flykting.

Röda Korset behandlingscenter beviljades 600 000 kr för verksamhet gällande rehabilitering och stöd för personer som lider av trauma från krig, konflikt och

migration. Syftet med verksamheten är att minska det personliga lidandet och öka livskvaliteten och aktivitetsnivån för patientmålgruppen som är från 4 år och uppåt. Behandlingen utövas av professionell behandlingspersonal och sker utifrån ett helhetsperspektiv med traumabearbetning och aktivering i vardagen utifrån olika terapiformer och traumabearbetningsmetoder. Centret bedriver också grupporienterat stöd och behandling med inriktning på råd och stöd gällande exempelvis sömnsvårigheter. Utöver den kliniska verksamheten bedrivs informationsverksamhet om patientmålgruppen och dess behov. Röda Korset Behandlingscenter har Svenska Röda Korset som huvudman vilka är en allmännyttig ideell förening.

SIU, samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala, beviljades 400 000 (totalt 910 000 kr). Se Särskilt verksamhetsbidrag för information om SIU.

Idéburet offentligt partnerskap- IOP

Ett Idéburet offentligt partnerskap är en samverkansmodell mellan det offentliga och den idéburna sektorn som möjliggör problemlösning mellan sektorer för ett hållbart samhälle. Syftet med IOP är att ge en ideell organisation möjlighet att på ett självständigt och självstyrande sätt vara en viktig aktör inom välfärdsutvecklingen utan att bli en underleverantör till offentlig verksamhet. För nämnden är IOP en möjlighet att medverka till sociala innovationer och alternativa former av sättet att utföra tjänster och lösa samhällsproblem. För ideella organisationer erbjuder IOP en långsiktighet som främjar kvalitet och utveckling. Partnerskap kan därför stimulera och utveckla metoder för att möta samhällsbehov som nämnden annars inte ensamt skulle kunna möta. Partnerskap omfattar ett visst mått av ideellt arbete och båda parter bidrar med resurser.

Nämndens arbete med IOP regleras utifrån lokala överenskommelsen mellan Uppsala föreningsliv och Uppsala kommun 2018-2023, syftet med och riktlinjer för Idéburet Offentligt Partnerskap, IOP. Kommunstyrelsen har också fastställt kommunövergripande riktlinjer för IOP som nämndens riktlinjer väl harmonierar med.

Ovannämnda riktlinjer och övriga styrdokument fungerar som underlag för det nuvarande arbete med nämndens IOP:er. Organisationer som kan ingå IOP ska ha en lokal anknytning och vända sig till invånare i kommunen, organisationen ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer samt ta ställning för demokrati, kulturell mångfald och verka för samhällsnyttan. Organisationens verksamhet ska ha ett allmänintresse och vara öppen för alla som delar organisationens syfte. Vidare ska organisationens särintresse inte stå i strid med kommunens riktlinjer eller gällande lagstiftning, all verksamhet ska vara drogfri och organisationen får inte bedriva verksamhet som kan skapa positiva attityder till våld, alkohol eller droger. Organisationens verksamhet får heller inte leda till diskriminering och får inte ha skatteskulder.

För att en partnerskapslösning ska vara aktuell ska verksamheten svara mot ett antal förutsättningar som t ex att verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen och bedöms bidra till lokal utveckling och delaktighet i samhället, att nämnden inte är intresserad av att ha organisationen som underleverantör utan eftersträvar en relation som är jämlik och att organisationen fortsatt är en fri och självständig aktör. Inom IOP:et bidrar båda parter till att utveckla verksamheten exempelvis genom finansiella resurser, lokaler eller ideellt arbete. Riktlinjerna tydliggör också vad en överenskommelse om IOP ska innehålla och vilka uppgifter som ska lämnas till nämnden inför att ingå IOP. En bedömning görs av varje organisation och

grundas på nytänkande, innovativa lösningar och nydanande insatser och på vilket sätt de kompletterar kommunens egna insatser inom området.

En överenskommelse om partnerskap innehåller en beskrivning av partnerskapets syfte och mål, värdegrund för partnerskapet, dvs gemensamma förhållningssätt för IOP:et, beskrivning av bakgrund och syftet och partnerskapets uppdrag och målgrupp. Vidare finns beskrivningar av de båda parternas åtaganden, hur organisationerna ska arbeta med kunskapsöverföring och samverkan samt former för dokumentation, redovisning och uppföljning. Slutligen beskrivs vilka ekonomiska ramar som reglerar partnerskapet i form av finansiering, tillgång till andra resurser och frivilligt arbete samt tidsram för IOP:et.

IOP som arbetsmarknadsnämnden ingått

Överenskommelsen om IOP:et med Röda Korset gäller, förutom arbetsmarknadsnämnden, också kulturnämnden och socialnämnden och pågår under perioden 2017-01-01 – 2019-12-31. IOP:et rör migration och integration och målgruppen för de olika insatserna är nyanlända och flyktingar, ensamkommande barn och ungdomar och migranter. Bland de insatser som erbjuds finns träffpunktverksamhet som erbjuder stöd i olika ärenden och lotsning vidare till myndigheter och organisationer, socialt stöd och samhällsvägledning, barn- och föräldrastöd för familjer som upplevt flykt, efterforskning och familjeåterföreningar som sker i samarbete med Internationella Röda korset. Vidare finns folkrättsinformatörer för spridning av kunskap och erfarenhet om migranter och mänskliga rättigheter till barn och unga, språkträning och mentorskap för ökad delaktighet i samhället genom föreningslivet.

Nämnden har givit förvaltningen i uppdrag att arbeta fram en reviderad överenskommelse med Röda Korset som gäller från 2020. Det ekonomiska stödet till Röda Korset från arbetsmarknadsnämnden är 639 600 kr. Stödet finansieras med 209 100 kr från samverkansmedel för utanförskap och 430 500 kr från flyktingbidrag som finansieras av schablonersättningen.

Överenskommelse om IOP med TRIS – Tjejers rätt i samhället gäller, förutom arbetsmarknadsnämnden, också kulturnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden och pågår under perioden 2017-01-01 – 2019-12-31. IOP:et rör stöd och insatser till barn, unga och kvinnor som lever med ett begränsat livsutrymme och som utsätts/riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Bland de insatser som erbjuds finns öppen tjejverksamhet, sommaraktiviteter, simkurser, kvinnogrupper och öppen stödverksamhet.

Nämnden har givit förvaltningen i uppdrag att arbeta fram en reviderad överenskommelse med TRIS som gäller från 2020. Det ekonomiska stödet till TRIS från arbetsmarknadsnämnden är 426 000 kr och finansieras med samverkansmedel för utanförskap.

Överenskommelse om IOP med Studieförbundet Uppsalaregionen pågår under perioden 2019-01-01 – 2022-12-31. IOP:et rör integrationsfrämjande insatser vid Kontakten i stadsdelen Gottsunda för människor i utanförskap, nyanlända, flyktingar och migranter. Insatser för stärkt civilsamhälle, socialt kapital och social tillit. Insatserna bedrivs inom verksamhetsområdena utbildning och arbetsmarknad, civilsamhälle och föreningsliv, jämställdhet och unga vuxna. Det ekonomiska stödet till Studieförbundet från arbetsmarknadsnämnden för 2019 är 3 161 000 kr. I stödet ingår hyreskostnad för lokaler. Stödet finansieras med 2 911 000 kr från samverkansmedel för utanförskap och 500 000 kr för verksamhetsbidrag för arbetsmarknad och sysselsättning ur 2018 års budget.

Överenskommelse om IOP med NybyVision pågår under perioden 2019-01-01 – 2022-12-31 (förlängning och utveckling av IOP från 2016-2018) och rör integrationsfrämjande och kompetenshöjande insatser för utrikes födda personer som har svårt att lära sig svenska, har behov av att närma sig arbetsmarknaden och som många gånger har psykisk och/eller fysisk hälsoproblematik. Bland de insatser som erbjuds finns kursverksamhet, med betoning på svenskundervisning, kultur och samhälle samt skapande verksamhet, samhällsorienterande och hälsofrämjande insatser samt kulturaktiviteter. Det ekonomiska stödet till NybyVision från arbetsmarknadsnämnden är 5 114 000 kr. Utöver det ekonomiska stödet upplåter nämnden lokaler till NybyVision. Stödet finansieras med 4 149 000 kr (inklusive hyreskostnad om ca 1 200 000 kr) från arbetsmarknad och sysselsättningsinsatser och 2 165 000 kr finansieras med schablonersättning.

Stöd till lokaler

Nämnden ger stöd för lokaler och lokalkostnader till ett antal organisationer inom civila samhället. Dels kan organisationen i sin budget för det sökta bidraget ha lokalkostnader med och när organisationen beviljas verksamhetsbidrag går en del av bidraget till hyreskostnader. Nämnden ger också stöd genom nyttjanderättsavtal till en organisation inom civilsamhället. Nyttjanderättsavtal innebär att nämnden hyr lokalen och upplåter den till organisationen genom ett avtal. Hyreskostnaden betalas av nämnden och ses i nämndens budget som del av verksamhetsbidraget till organisationen. Anledningen till att nämnden använder sig av nyttjanderättsavtal är att ideella organisationer kan ha svårigheter att accepteras som hyresgäster utifrån gällande momsregler. Nämnden har ett nyttjanderättsavtal med NybyVision och kulturnämnden har ett nyttjanderättsavtal med Studieförbundet Kontakten där arbetsmarknadsnämnden betalar hyran till kulturnämnden. Nämnden beslutade i samband med överenskommelse om IOP med Studieförbundet Kontakten att undersöka möjligheterna att överta lokalerna från kulturförvaltningen och ha nyttjanderättsavtal med Studieförbundet direkt.

Nämndens stöd till sociala företag

Nämnden har under flera år arbetat aktivt i frågor som berör sociala företag. Detta då nämndens målgrupper ofta är samma målgrupper som arbetsintegrerande sociala företag vänder sig till. 2016 antog kommunfullmäktige Riktlinjer till stöd för sociala företag innehållande en strategi för strukturerat stöd till sociala företag. I riktlinjen redovisas bakgrund och begreppsdefinitioner till sociala företag samt i vilket sammanhang de verkar. Lagbestämmelser och krav redovisas liksom strategiska perspektiv och behov av stöd till sociala företag, stödområden och förslag till strukturerat stöd. Även områden för samverkan och strukturella hinder för växande och fler sociala företag beskrivs. Till riktlinjen har arbetsmarknadsnämnden utarbetat en handlingsplan som lämnats vidare till kommunstyrelsen för beslut. Arbetsmarknadsnämnden har godkänt de delar i handlingsplanen som nämnden ansvarar för.

Sociala företag har inte något särskilt regelverk eller någon särskild organisationsform. I kommunens riktlinje för sociala företag definieras sociala företag som:

- Organisationer som har som övergripande ändamål att integrera människor som har stora svårigheter att få och/eller behålla ett arbete, i arbetsliv och samhälle.
- Återinvesterar sina ekonomiska överskott i den egna eller liknande verksamheter.

- Skapar delaktighet och inflytande för medarbetarna genom arbetsätt och organisering av arbetet, och/eller ägande och medlemskap, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt
- Organisationer som är självständiga och organisatoriskt fristående från offentlig verksamhet.

Det sociala företagandet omfattar en heterogen grupp av aktörer och verksamheter som ofta verkar i gränslandet mellan det offentliga, privata och det civila samhället.

Samverkan med civila samhället

Samverkan handlar om såväl ekonomiskt stöd till det civila samhällets organisationer som annan samverkan som överenskommelser och planer, styrdokument, dialoger och samråd. Under avsnittet om den lokala överenskommelsen mellan Uppsalas föreningsliv och Uppsala kommun presenterades de sex principer som ska styra samverkan, i överenskommelsen åtar sig också både kommunen och föreningslivet ett antal mer konkreta handlingar. Det handlar bland annat om att utveckla nya former för samverkan och medverka till kompetensutbyte, att information om föreningsbidrag ska vara lättillgänglig och att styrdokument, som en ny riktlinje, ska utformas i samråd med berörda föreningar.

I handlingsplanen kopplad till den lokala överenskommelsen fastslås att berörda nämnder ansvarar för att implementera rutiner rörande samråd med föreningslivet vid framtagande av styrdokument, nämnderna åtar sig också att använda den europeiska koden som vägledning för samverkansnivåer. Koden är ett verktyg för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen som Europarådet har tagit fram tillsammans med civila samhället. Koden utgår från principer om medverkan, tillit, ansvar, öppenhet samt oberoende. Arbetsmarknadsnämnden har börjat en implementering av koden och möten mellan politiken, tjänstepersoner och föreningslivets representanter benämns efter nivån på samverkan som information, samråd, dialog eller partnerskap. Tidigare kallades alla möten för dialogmöten vilket ibland gav upphov till missnöje hos föreningslivet då förväntan på delaktighet i processen kunde vara större än det utrymme som gavs, idag blir den vanligaste formen istället samråd vilket kort innebär att nämnden informerar idéburna organisationer om den aktuella politiska utvecklingen och inbjuder dem att ge kommentarer, synpunkter och feedback.

För respektive IOP finns kontaktpolitiker från nämnden utsedda och styrelseledamöter från den ideella organisationen. Dessa möts regelbundet i en samverkansgrupp för respektive IOP i syfte att möjliggöra ett erfarenhets- och kunskapsutbyte och för att kontinuerligt få information kring partnerskapets insatser. Samverkansgruppens representanter ska säkerställa att insatserna utförs enligt överenskommelsen om partnerskap och den ska informeras om eventuellt uppkomna problem och vid behov lyfta frågor till nämnden och/eller styrelsen. Genom samverkansgruppen sker en kunskapsöverföring till verksamheter inom den egna organisationen och andra organisationer i kommunen och återkoppling till sin nämnd/styrelse.

Till varje IOP finns en styrgrupp/partnerskapsgrupp bestående av ansvariga företrädare för parterna. Styrgruppen/partnerskapsgruppen ansvarar för att den gemensamma målsättningen och intentionerna i överenskommelsen följs, upprättar handlingsplaner som beskriver insatser och former för uppföljning och redovisning. Styrgruppen ansvarar för uppföljning av verksamheten och för att kontinuerligt informera samverkansgruppen. I styrgruppen förs dialog om eventuella förändringar i

överenskommelsen. Styrgruppen kan vid behov besluta att tillsätta särskilda arbetsgrupper.

I samband med arbetet med att ta fram en handlingsplan för stöd till sociala företag skapades en styrgrupp med en bred politisk förankring och ansvariga tjänstepersoner. Styrgruppen hade löpande dialog och samråd med en av de sociala företagen vald representationsgrupp under arbetets gång.

Nämnden har utöver kontaktpolitikerna för partnerskapen utsett kontaktpolitiker att representera nämnden i dialogen med Handikappföreningarnas samarbetsorganisation i Uppsala (HSO), Barnombudet i Uppsala(BOiU), Antidiskrimineringsbyrån i Uppsala (DU) samt Samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala (SIU).

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsnämnden

Handläggare:
Hast Moa
Reuter Dahl Karin

Inriktningsförslag för nämndens fortsatta stöd till civilsamhället

Civilsamhällets roller och värden och nämndens riktning framåt

Inriktningsförslag

- Nämndens stöd till civilsamhällesområdet ska få en tydligare styrning exempelvis genom att prioriteringar gällande tilldelade medel, verksamheter och målgrupper samt förändrade kravställningar på föreningar som mottar bidrag.
- Förändrad handläggning och uppföljning av bidrag och stöd.
- Flexibilitet i tid och omfattning i bidragsgivningen ska eftersträvas och vi välkomnar nyskapande.

Förvaltningens bedömning är att majoriteten av nämndens stöd till civilsamhället idag har en anknytning till nämndens ansvar som arbetsmarknads- och/eller arbetslöshetsnämnd. Ett undantag är stödet till föreningar bildade på etnisk grund varför förslaget är att lyfta detta stöd till annan nämnd. Det bör i sammanhanget noteras att det övergripande ansvaret för integration ligger på kommunstyrelsen och att arbetsmarknadsnämndens inriktning är att allt vårt stöd och våra insatser ska leda till arbete.

I den lokala överenskommelsen finns ett antal principer som föreningslivet och kommunen gemensamt ställer sig bakom. Bland dessa principer finns principen om självständighet. För att säkerställa självständighet och oberoende är det avgörande att skapa långsiktighet när det gäller beslut, finansiering och annat som påverkar det civila samhället. Stöd till verksamheter som fungerar väl och kompletterar nämndens övriga verksamhet kan vara långsiktigt för att kunna finnas kvar och utvecklas. Långsiktigheten behöver dock balanseras mot utrymme för flexibilitet och nyskapande i nämndens bidragsgivning.

En riktlinje ersätter samtliga tidigare riktlinjer för nämndens selektiva verksamhetsbidrag

Inriktningsförslag

- En ny riktlinje om verksamhetsbidrag med tydlig arbetsmarknadsinriktning ersätter samtliga tidigare riktlinjer gällande selektiva bidrag.
- Det normerade bidraget till föreningar bildade på etnisk grund flyttas till annan nämnd alternativt ersätts med en ny riktlinje för normativa verksamhetsbidrag till föreningar bildade på etnisk grund med en tydligare arbetsmarknadsinriktning.

Arbetsmarknadsnämnden har idag ett flertal olika riktlinjer om verksamhetsbidrag som omfattar olika typer av stöd till det civila samhället (se bilaga 1). Föreningslivet har i många år efterfrågat tydlighet i bidragsgivningen och förenklade ansökningsförfaranden. Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår därför att nämnden förenklar ansökningsförfarandet så långt det är möjligt med hänsyn till det övergripande kommungemensamma arbetet som pågår.

En ny riktlinje för selektiva verksamhetsbidrag ska präglas av att arbetsmarknadsnämnden arbetar för att fler ska ha en egen försörjning och att arbetsmarknadsnämnden är Uppsala kommuns arbetslöshetsnämnd som har till uppgift att främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet. Ansökningar med tydligt fokus på arbetsmarknad ska prioriteras.

Riktlinjen ska tydliggöra att nämnden eftersträvar en flexibilitet och nytänkande samt att bidraget är selektivt och att det är arbetsmarknadsnämnden som avgör vilka ansökningar som beviljas utifrån

- att föreningen bedriver en verksamhet som av nämnden bedöms vara till nytta inom verksamhetsområdet alternativt kompletterar nämndens egen verksamhet
- att verksamheten harmoniserar med nämndens mål och inriktningsdokument
- att föreningen presenterar tydliga uppföljningsbara mål för sökt verksamhet och kan visa på metoder för att följa upp resultat och kvalitet
- förväntade effekter av verksamheten
- utrymme inom ekonomisk ram

Arbetsmarknadsnämnden ska inte bevilja stöd för sådant som andra nämnder ansvarar för däremot kan ärenden samberedas när en ansökan berör flera nämnder. Då föreslagen riktlinje är bred kan tillfälliga prioriteringar göras. Nämnden kan styra fördelningen av stöden genom att lägga uppdrag i verksamhetsplanen eller under pågående verksamhetsår besluta om nya prioriteringar som ska anslås på hemsidan i samband med ny ansökningsperiod.

Genom att ha en riktlinje som kan styras genom snabba prioriteringar möjliggör nämnden snabb fördelning av tillfälliga budgettillskott. Det kan gälla medel som tillfälligt avsatts för insatser där behov uppkommit plötsligt som under flyktingkrisen eller där tillfälliga statliga medel kan fördelas av kommunen som i arbetet med handlingsplan Gottsunda/Valsätra.

Nämndens verksamhetsbidrag inom arbetsmarknad och sysselsättning föreslås upphöra i och med antagandet av en ny bred riktlinje. Arbetsmarknadsnämnden beslutade i september 2018 (AMN 2018-0329) att

godkänna handlingsplanen för sociala företag i de delar som berör nämnden. Handlingsplanen säger bland annat att en ny förvaltningsövergripande modell för finansiell stödstruktur gällande anställning, arbetsträning och sysselsättning ska tas fram. Vad gäller samarbetet med de sociala företagen i deras arbete med att ta emot individer från arbetsmarknadsnämndens målgrupper i arbetsträning och arbetsmarknadsanställningar prövas en ny upphandlingsmodell, Dynamiskt inköpssystem (DIS).

På kommunövergripande nivå pågår ett arbete huruvida de sociala företagen fortsättningsvis kommer att kunna beviljas verksamhetsbidrag. Detta kommer att klargöras i den kommunövergripande riktlinjen, utifrån gällande lagstiftning.

Samråd

När förslag till ny riktlinje finns ska föreningslivet bjudas in för samråd, i enlighet med åtagande i den lokala överenskommelsen. En ny delegationsordning gällande beslut för verksamhetsbidraget behöver tas samtidigt som riktlinjen.

Ny ordning gällande normativa verksamhetsbidrag för föreningar bildade på etnisk grund

Nämndens normativa bidrag gällande stöd till föreningar bildade på etnisk grund har en kultur- och identitetsinriktning och saknar en tydlig arbetsmarknadsinriktning. Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att verksamhetsbidraget till etniska föreningar överförs till annan nämnd.

I det fall en överflyttning av stödet till föreningar bildade på etnisk grund inte sker så behöver riktlinjen för det normerade stödet omarbetas och få en tydligare arbetsmarknadsinriktning. Alternativet är att avsluta stödet. Verksamhetsbidraget som idag är på 100 kr per betalande medlem över 20 år varierar med föreningens storlek från 2 500 kr ändå upp till runt 70 000 kr. Förvaltningen föreslår att bidraget istället fördelas utifrån en trappa där de föreningar som är i störst behov av medlen då de själva saknar större resurser utifrån ett lägre medlemsantal skulle få ett högre stöd medan stora resursstarka föreningar kan klara ett minskat bidrag. Administrationen kring stödet behöver också ses över då det idag tar stora resurser i anspråk i relation till storleken på bidragen.

Kommunbidraget om 450 000 kr förs vid flytt över till den nämnd som övertar stödet till nämnda föreningar. Bidraget om de ca 1 400 000 kr gällande de långsiktiga integrationsfrämjande insatser som berörs av samma riktlinje (bilaga 1) föreslås överföras i budget för den i ärendet föreslagna gemensamma riktlinjen gällande selektiva verksamhetsbidrag.

Former för granskning av grundläggande kriterier i bidragsgivningen och möjlighet till återkrav

Inriktningsförslag

- Att invänta beslut i kommunfullmäktige/kommunstyrelsen gällande kommunövergripande villkor för att en organisation ska kunna beviljas bidrag av Uppsala kommun. Till nämndens riktlinje görs i väntan på beslut en skrivning om grundläggande krav gällande exempelvis demokrati, jämställdhet och icke-diskriminering.
- Att invänta beslut i kommunfullmäktige/kommunstyrelsen i frågan om kommunövergripande hållning gällande återkallelse och återkrav av föreningsbidrag. Till nämndens riktlinje görs i väntan på sådant beslut en

skrivning om att återkallelse och återkrav av beslutat och utbetalat bidrag får göras.

Uppdaterad ansöknings- och uppföljningsprocess

Inriktningsförslag

- Utveckla informationen om nämndens stöd till civilsamhället.
- Förändrad ansökningsprocess med ändamålsenliga mallar och handläggarstöd. Den nya processen innebär fler steg, är mer flexibel och resurseffektiv än nuvarande modell. Ansökningstiderna förändras till att vara två perioder per år.
- Ett större ansvar än idag läggs på föreningen i att beskriva sin verksamhet och hur föreningen uppfyller krav på exempelvis aktivt jämställdhetsarbete eller integration.
- Att uppföljningens fokus är effektmätning av samhällsnytta ur ett arbetsmarknadsperspektiv och att i det arbetet pröva andra uppföljningsmetoder.
- Förvaltningen stödjer arbetet med att ta fram ett digitalt system för ansökningar om verksamhetsbidrag i samverkan med andra delar av kommunen och SKL.
- Ett årshjul upprättas över vid vilka tidpunkter redovisning av beviljade bidrag sker till nämnden. Vid dessa redovisningar belyses vilka organisationer som mottagit bidrag, vilka verksamheter organisationerna bedriver och uppföljning av beviljade bidrag.

Till riktlinjen, som föreslås ha ett brett anslag när det gäller exempelvis typ av bidrag och olika nivåer på bidraget, bör förvaltningen ta fram en lämpligt utformad ansökningsmall och handläggarstöd samt på ett lämpligt sätt informera om vilka medel som finns att söka. Föreningarna ska i ansökan kunna ange vilken typ av verksamhet som avses, om det gäller ett verksamhetsbidrag eller projektbidrag, vilken omfattning budgeten är samt om verksamheten/projektet kan skalas upp eller ned vid behov. Förvaltningen utarbetar tydligare information för vad en förening kan söka bidrag för och säkerställa att den förening som beviljas medel för anställningskostnader också uppfyller kraven som arbetsgivare.

Ansökningstiderna för bidrag från kommunens olika nämnder skiljer sig i dagsläget åt. Vissa nämnder beslutar tidigt under året nivå och vilka organisationer som får bidrag för nästkommande år. Andra nämnder, som exempelvis arbetsmarknadsnämnden, fattar beslut om bidrag för innevarande år för vissa nuvarande bidrag. För de organisationer som har stöd från olika nämnder gör dessa olikheter i ansökningsperioder att organisationerna har svårt att planera och genomföra sin verksamhet. Förvaltningen föreslår därför att nämnden bör ha två ansökningsperioder per år, en under våren och en under hösten. Dock behöver hänsyn till civilsamhällets årshjul tas och det behöver finnas möjlighet till komplettering senare under året med exempelvis årsmöteshandlingar som ofta är tillgängliga under våren.

Förvaltningen gör i samband med antagande av en ny riktlinje även en översyn av uppföljningsprocessen. Nuvarande bidrag följs upp på olika sätt beroende på vad som fastslås i respektive riktlinje. I uppföljningsprocessen ser förvaltningen att en förskjutning från traditionell uppföljning gällande ex statistikuppgifter och genomgång av inskickade underlag till effektmätning och dialog bör göras.

För att nämnden ska ha god kännedom om de organisationer som beviljas medel från nämnden och de verksamheter dessa bedriver föreslås att ett årshjul upprättas för när återrapportering till nämnden sker. Förslagsvis kan det göras vid två tillfällen under året i anslutning till de ansökningsperioder som tas fram i samband med riktlinjen.